

ELINVOIMAOHJELMA 2022-2025

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 15.11.2021 § 115 Sastamalan kaupungin strategian ”Omannäköisen elämän Sastamala”. Strategiaan pohjautuen on valmisteltu uusi elinvoimaohjelma, jossa tähdätään veto- ja pitovoiman vahvistamiseen erityisesti elinkeino- ja työllisyyspoliittisin keinoin.

Elinvoimaohjelma koostuu neljästä painopisteestä:

- Osaava työvoima ja yrittäjyyden tukeminen
- Asuminen ja sijoittuminen
- Matkailu, kulttuuri ja tapahtumat
- Saavutettava Sastamala

Elinvoimaohjelman painopistealueille on määritetty tärkeimmät **tavoitteet** ja **toimenpiteet** vuosiksi 2022-2025.

Jokaiselle toimenpiteelle on nimetty vastuutaho, joka ottaa koordinointi-/organisointivastuun toimenpiteestä. Osalla toimenpiteistä on useampi toteuttaja tai ne tehdään yhteistyössä eri kumppanien kanssa. Vastuutaho huolehtii toimenpiteiden raportoinnista.

Elinvoimaisuuden tehokas edistäminen edellyttää eri sektoreilla tehtäviä samansuuntaisia toimenpiteitä. Toimenpiteiden toteutusta ja vaikuttavuutta raportoidaan puolivuositain. Elinvoimaohjelman etenemisestä raportoidaan kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle vuosittain.

Painopiste 1: Osaava työvoima ja yrittäjyyden tukeminen

Vahva toisen asteen koulutus sekä monipuolinen elinkeinorakenne ja runsas yrityskanta vahvistavat alueemme elinvoimaisuutta. Osaavan työvoiman saata-
vuus on yritysten kilpailukyvyn kannalta keskeisin haaste.

Teknologia ja digitalisaatio mahdollistavat erilaiset työnteen ja opiskelun muodot. Monipaikkaisuus lisääntyy. Väestö ikääntyy nopeasti, elinikä pitenee ja
huoltosuhde muuttuu. Useilla aloilla on pulaa osaavasta työvoimasta. Työperusteinen maahanmuutto lisääntyy.

Tavoite: Sastamalassa on osaavaa ja työkykyistä työvoimaa tukemassa yritysten kasvua ja alueen elinvoimaa.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Vastaamme yritysten tarpeisiin osaavan työvoiman saamiseksi ja tehostamme elinvoiman ekosysteemiä elinkeino- ja työllisyyspalveluiden, oppilaitosten ja työelämän kanssa yhteistyössä.	Työllisyys- ja elinkeinopalvelut Oppilaitokset	15 täsmäkoulutettua vuosit- tain alueen yrittäjien kanssa yhteistyössä
Toteuma: (koulutuspiilotit)		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Toteutamme rekrytointiprosessit tarpeeksi aikaisessa vaiheessa ja käytämme selkeää sisäistä viestintää työntekijöille.	Kaupungin johto Henkilöstöjaosto	Sastamalan työnantajajaima- gon parantaminen ja osaa- vien työntekijöiden saannin turvaaminen
Toteuma:		Tila:

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Valmistaudumme ja vaikutamme TE2024 -uudistukseen.	Kaupungin johto	Edustus valtakunnallisissa työryhmissä
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Tuemme jatkuvaa oppimista sekä osaamisen kehittämistä kansalaisopiston monipuolisella tarjonnalla, kuten järjestämällä työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistäviä valmennuksia ja koulutuksia.	Sastamalan Opisto Työllisyyspalvelut	Koulutusten määrä vuosittain
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Luomme kotoutumistoimen rakenteet koulutus- ja urapolkuineen.	Konsernihallinto	Kotoutumistoimen rakenteet luotu
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Vahvistamme työssäkäyvien osaamista mm kieli- ja digikoulutuksilla sekä avoimen yliopiston opintokokonaisuuksilla.	Sastamalan Opisto	Kurssitarjonta Osallistuneiden määrä
Toteuma:		Tila:

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kaupunki vastaa omistajaohjauksella yritysten osaajatarpeisiin kehittämällä ammatillisen koulutuksen tarjontaa työelämän tarpeita vastaavaksi.	Kaupungin johto Työllisyys- ja elinkeinopalvelut SASKY	Yritysten tyytyväisyys ammatillisen koulutuksen laatuun ja tarjontaan
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Korkeakouluysteistyön avulla varmistamme korkeakouluissa opiskelevien nuorten kytkeytymisen yrityksiin. Pyrimme jatkossakin saamaan maakuntakorkeakoulutoteutuksia Sastamalaan.	Elinkeinopalvelut TAMK	Opinnäytetyöt ja harjoittelupaikat yrityksissä
Toteuma:		Tila:

Tavoite: Työvoiman saatavuuden turvaamiseksi ja työllistymisen helpottamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota varhaiskasvatuksen laatuun ja päivähoitopaikkojen riittävään määrään eri alueilla.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kun kuntalaisen palvelutarpeeseen ei pystytä varhaiskasvatuksessa vastaamaan, kirjaamme palautteen ylös. Teemme seurantaakin myös sen osalta, kuinka moni odottaa päivähoitopaikkaa ja miten pitkäksi odotus muodostuu. Tarvittaessa ryhdymme toimiin päivähoitopaikkojen lisäämiseksi.	Sivistyspalvelut	Palvelutarpeeseen vastaaminen ja työllisyydenparantaminen Mittarina palautteet ja riittävä hoitopaikkojen määrä eri alueilla
Toteuma:		Tila:

--	--

**Tavoite: Aloittavien ja toimivien yritysten kasvua sekä yritysten sijoittumista Sastamalaan tuetaan monipuolisilla, reaktiivisilla ja uudistuvilla elinkeinopalve-
luilla.**

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Tarjoamme mikroyrityksille ketterää neuvontapalvelua liittyen investointi-, kriisi-, omistajavaihdos-, rekrytointi- tai kansainvälistymistilanteisiin palvelulupauksen mukaisesti.	Elinkeinopalvelut Työllisyyspalvelut	Asiakastyytyväisyys
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Tuemme yritysten perustamista tarjoamalla aloittaville yrittäjille perustamis- neuvontaa.	Elinkeinopalvelut Pirkanmaan Uusyrittäjäkeskus ry	Neuvontaan osallistuneiden määrä Asiakastyytyväisyyskysely
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kehitämme organisaatiomme yrityslähtöisyyttä järjestämällä asiakaspalvelu- koulutuksen kaikille yritysyhdyspinnassa toimiville ja otamme sen myötä käyt- töön yhteisen palvelulupauksen.	Konsernihallinto	Asiakaskokemuksen paranta- minen Palvelulupaus otettu käyt- töön

Toteuma:

Tila:

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Vahvistamme nuorten työelämäyhteyksiä tukemalla nuorten työllistymistä.	Elinkeinopalvelut Alueen yritykset	120 kesätyöllistämistuettua nuorta vuodessa
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Tuemme yritteliäisyyttä ja yrittäjyyskasvatusta tiivistämällä oppilaitosten ja yritysten välistä yhteistyötä.	Sivistyspalvelut Elinkeinopalvelut (Yrittäjyyskasvatusfoorumi)	Yhteiset toimenpiteet
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Tuemme yritysten mahdollisuuksia osallistua kilpailutuksiin järjestämällä markkinavuoropuheluita sekä hankintainfoja.	Elinkeinopalvelut	Hankintatilaisuuksiin osallistuneiden yritysten määrä
Toteuma:		Tila:

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kiinnitämme erityistä huomiota yritysvaikutusten arviointiin osana ennakkovai- kutusten arviointimenettelyä (EVA-menettely).	Elinkeinopalvelut	EVA-menettelyn hyödyntämi- nen yritysvaikutusten arvioin- nin osalta Arviointien lukumäärä
Toteuma:		Tila:

Painopiste 2: Asuminen ja sijoittuminen

Maanhankinnalla, kaavoituksella ja kehittämistoimilla mahdollistetaan Sastamalassa vision mukainen oman näköinen elämä. Yritystonttien osalta maanhankinta keskitetään valtateiden läheisyyteen. Yritysten tarpeisiin vastataan nopealla hankekaavoituksella.

Tavoite: Huomioimme alueiden, yritysten ja asukkaiden erilaiset tarpeet monipuolisella, rohkealla ja innovatiivisella suunnittelulla.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kytkemme Sastamalan Tampereen työssäkäyntialueeseen kaavoituksen ja siihen liittyvän maanhankinnan keinoin. Asumiseen ja elinkeinotoimintaan liittyvien kaavojen laadinta Vammalan ja Karkun asemien sekä valtateiden 11 ja 12 läheisyyteen.	Maankäyttö	Tontteja on tarjolla rautatieasemien ja valtateiden läheisyydessä Mittarina tarjolla olevien yritys- ja asumistonttien määrä alueilla
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kaavoitamme tontteja omannäköisen elämisen tarpeisiin (pientaloasumiseen koulujen ja rautatieasemien läheisyyteen sekä kerrostalotontteja keskustaan).	Maankäyttö	Tarjolla tontteja koulujen ja rautatieasemien läheisyydessä Mittarina uusien asuntojen määrä
Toteuma:		Tila:

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Nostamme vuosittain yhden kärkikohteen markkinointiin. Otamme käyttöön markkinoitavien alueiden tarinallistamisen.	Maankäyttö Markkinointi Elinkeinopalvelut	Sastamalan tonttitarjonnan näkyvyys mediassa Mittarina nettisivujen kävijäseuranta
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Tuemme elinkeinotoiminnan kehittymistä joustavalla hankekaavoituksella.	Maankäyttö	Nopea reagointi elinkeinotoiminnan tarpeista syntyviin kaavoitustarpeisiin Mittarina kaavahankkeen kesto
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kehitämme muuttajapalveluita helpottamaan paikkakunnalle sijoittumista.	Maankäyttö Elinkeinopalvelut Markkinointi	Muuttajapalvelut kotisivuilla Softlanding service yrityksille
Toteuma:		Tila:

Tavoite: Kehitämme keskustan sekä muiden alueiden vetovoimaa.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Jatkamme Pororannan ja Kaalisaaren puistoalueiden kehittämistä matkailukohteeksi lapsille ja nuorille.	Maankäyttö Tekninen toimi Matkailu	Vaiheittainen kehittäminen
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Toteutamme torin kunnostamisen ja toiminnallisen kehittämisen.	Maankäyttö Tekninen toimi	Torin kehittäminen ja kunnostaminen valmiina
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Toteutamme viihtyisyyttä lisääviä toimenpiteitä eri puolilla Sastamalaa yhdessä yhdistysten kanssa	Tekninen toimi Sivistystoimi Maankäyttö Yhdistykset	Siistitään taajamien ja maaseutualueiden maisemia Uudistetaan viheralueita. Lisätään ulkona tapahtuvia harrastusmahdollisuuksia Mittarina tehtyjen toimenpiteiden määrä
Toteuma:		Tila:

Painopiste 3: Matkailu, kulttuuri ja tapahtumat

Sastamala on tunnettu ja tunnistettu kulttuuri- ja matkailukaupunki, jonka laadukkailla ja hyvin erilaisia kohderyhmiä tavoittavilla kohteilla ja tapahtumilla luomme kaupunkiin sekä pito- että vetovoimaa. Kaupunkimarkkinoinnissa kulttuuritarjonnalla ja sen luomalla matkailulla on merkittävä rooli, koska kaupungissa vierailleelle syntyy Sastamalasta aivan erilainen omakohtainen tunnejälki, kuin mitä pelkkää markkinointia nähneellä. Tapahtumiin ja matkailualan palveluihin satsaamalla varmistamme, että tunnejälki on positiivinen. Runsas kulttuuri- ja matkailutarjonta tuo kaupunkiin rahaa, lisää työpaikkoja ja investointeja, mutta tarjoaa myös paikallisille asukkaille hyvinvointia ja paikallisen tarjonnan laajempaa kirjoa.

Tavoite: Mahdollistamme ja edesautamme kolmannen sektorin kulttuuri- ja tapahtumatuotantoa sekä matkailun palvelutarjontaa.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
<p>Luomme mallin (kolmannen sektorin) tapahtumatoimijoiden neuvontaan.</p> <p>Päivitämme tapahtumatoimijan oppaan, jotta tapahtumat järjestetään noudattaen ajantasaista lainsäädäntöä ja turvallisuusohjeita kestävän kehityksen periaatteet huomioiden.</p>	<p>Elinkeinopalvelut Kulttuuripalvelut</p>	<p>Malli luotu</p> <p>Opas päivitetty</p>
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
<p>Otamme käyttöön välitilamallin (= tyhjiä tilojen antaminen kolmannen sektorin käyttöön) Sastamalassa</p>	<p>Kulttuuripalvelut Tilakeskus</p>	<p>Malli otettu käyttöön</p>
Toteuma:		Tila:

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Täydennämme julkisia palveluja tukemalla kolmannen sektorin toimijoita.	Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisopalvelut	Yhdistysten aktiivisuus
Toteuma:		Tila:

Tavoite: Toteutamme Hinku-toimenpiteenä pyöräilyreittien kehittämisen osana kestävästä matkailusta ja suurempaa verkostoa.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Toteutamme pyöräilyreittien viitoituksen ja tuomme yhteismarkkinoinnin kautta esiin palveluita.	Elinkeinopalvelut Yhdyskuntatekniikka	Viitoitus tehty
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Pidämme pyöräilyn mukana yhtenä matkailun teemana ja osallistumme yhteistyössä lähialueiden pyöräilyhankkeisiin.	Elinkeinopalvelut	Olemme mukana keskeisimmässä hankkeissa
Toteuma:		Tila:

Tavoite: Edistämme kuntalaisten kulttuurihyvinvointia ja kulttuurin saavutettavuutta toimimalla aktiivisesti maakunnallisissa, valtakunnallisissa sekä kansainvälisissä matkailu- ja kulttuuriverkostoissa.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Olemme mukana kulttuurin kehittämishankkeissa ja Operaatio Pirkanmaa -hankkeessa.	Kulttuuripalvelut	Olemme mukana keskeisimmässä hankkeissa
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Otamme käyttöön hyvinvointilähetteen ja kulttuurikummitoiminnan yhteistyössä sote-sektorin kanssa.	Kulttuuripalvelut Elämänlaatupalvelut	Hyvinvointilähete ja kulttuurikummitoiminta otettu käyttöön
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Edistämme kulttuuripalveluiden saavutettavuutta (fyysinen, henkinen, taloudellinen).	Kulttuuripalvelut	Saavutettavuussuunnitelma tehty
Toteuma:		Tila:

Tavoite: Tuomme matkailunäkökulmaa kaupungin toimintaympäristön kehittämiseen liittyen esimerkiksi kaavoitukseen, reitistöihin ja turvalliseen opastukseen osallistumalla matkailuun liittyvään kaupungin kehitystyöhön eri osa-alueilla.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Olemme matkailun asiantuntijana mukana erilaisissa kokoonpanoissa.	Elinkeinopalvelut Kulttuuripalvelut	Matkailunäkökulma huomioitu
Toteuma:		Tila:

Tavoite: Vahvistamme Sastamalan Kirjapääkaupunkiutta.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Kehitämme kirjakorttelikokonaisuutta ja selvitämme ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuuksia mm Herra Hakkaraisen talon remontointiin.	Elinkeinopalvelut Tekninen toimi	Rahoitusmahdollisuudet selvitetty
Toteuma:		Tila:

Tavoite: Jatkamme alueen kattomarkkinointia ja markkinointiyhteistyötä VisitTampereen kanssa.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Koordinoimme kulttuurikohteiden, tapahtumien ja matkailukohteiden yhteismarkkinointia.	Elinkeinopalvelut Kulttuuripalvelut	Yhteismarkkinoinnin vaikuttavuus
Toteuma:		Tila:

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Olemme mukana VisitTampereen markkinointiyhteistyössä mm. DataHub-palvelun kautta	Elinkeinopalvelut Kulttuuripalvelut	Uudet kanavat käytössä
Toteuma:		Tila:

Painopiste 4: Saavutettava Sastamala

Toimiva paikallisliikenne palvelee asukkaiden lisäksi oppilaitoksia ja mahdollistaa opiskelijoiden työharjoittelupaikat paikallisissa yrityksissä. Nopea ja tiheä junayhteys edesauttaa sekä opiskelijoiden että työntekijöiden liikkumista sekä lisää viihtyvyyttä ja alueen vetovoimaa. Nopeat tietoliikenneyhteydet mahdollistavat paikasta riippumattoman työn tekemisen.

Tavoite: Sastamala on kiinteä osa Tampereen työssäkäyntialuetta. Kehittyneet liikenneyhteydet mahdollistavat sujuvan liikkumisen.

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Teemme edunvalvontaa valtateiden 11 ja 12 kehittämiseksi. Edistämme osaltamme keskeisten liikenneväylien turvallisuutta ja liikennöitävyyden parantamista.	Kaupungin johto / Tekninen toimi	Käynnistyneet suunnitelmat / toimenpiteet
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Teemme edunvalvontaa junaliikenteen vuorojen tihentämiseksi joko lähijunaliikennettä käynnistämällä tai kaukojunavuoroja lisäämällä.	Kaupungin johto / Maankäyttö	Liikennevuorojen määrä
Toteuma:		Tila:
Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Parannamme joukkoliikenteen vaikuttavuutta ja saavutettavuutta (esim. palveluliikenne, paikallisliikenne, käyttöoikeussopimukset, markkinaehtoinen liikenne sekä liityntäpysäköinti). Toteutamme uusia reittejä paikallisliikennepilotteina.	Joukkoliikenteestä vastaava	Tehdyt toimenpiteet ja käynnistetyt kokeilut
Toteuma:		Tila:

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Tavoite / mittari
Varmistamme valokuituverkon kattavuuden neuvottelemalla rakentajien kanssa.	Kaupungin johto / Tekninen toimi yhteistyössä operaattoreiden kanssa	Verkon kattavuus ja toteutetut yhteishankkeet
Toteuma:		Tila: